

Referat fra møte 05.11.24

Presidenten ønsket velkommen til møtet.

Til stede: 15 medlemmer + Roger Solend Nomeland foredragsholder

Bursdager: Ingen

Lotteri: Roger Nomeland ble kveldens vinner

Klubb-/infosaker:

- Presidenten orienterte om Presidentforum i Orkdal, et møte klubben ikke hadde anledning å stille på. Klubben fikk god tilbakemelding på informasjonen som ble innsendt i forkant av møtet. Sekretæren vil sende ut informasjon om viktige saker på møtet, når referatet foreligger.

3-min v/Torgeir:

- Torgeir er hjemme mellom to lengre besøk i Kina. Han brukte 3-minuttet til en kort, interessant orientering om landet, fra Maos tid fram til i dag. Maos kulturrevolusjon var preget av planøkonomi. Alle skulle ut i praktisk arbeid, utdanning ble nedprioritert. Landet hadde tilnærmet null eksport av varer til utlandet. Det var en eksplosiv befolkningsutvikling (over 5 barn pr. fam). Etter Mao ble det innført tilnærmet markedsøkonomi. Samfunnet ble mere åpent. Levestandarden bedres. I 1979 ble ettbarnspolitikken innført (avsluttet i 2014). Teknologi og utdanning prioriteres. I første omgang var det kopiering av vestlig teknologi, men i dag utvikler de sine egne løsninger. Torgeir kunne fortelle om svært arbeidsomme og motiverte studenter fra Kina. I løpet av 17 år ble produksjonen firedoblet. I dag er Kina det landet som har størst eksport av varer i hele verden. Kineserne er i dag flinke i språk, men p.g.a. at de holder hardt på sitt eget skriftspråk kan kommunikasjonen bli vanskelig. Skriftspråket er meget komplisert. Du må pugge og lære omkring 3000 forskjellige tegn for å greie å lese en avis sånn noenlunde. Ettbarnspolitikken gjør at Kina i dag sliter mere med eldrebolegen enn andre land. Utviklingen stopper opp. I Kina er det meget store forskjeller på fattig og rik. Lederne frykter opprør. Medisinen er reformer og støtteordninger og en svært omfattende kontroll av befolkningen.

Lærdalsbrannen 18. og 19. januar 2014 v/Roger Solend Nomeland:

- Roger Nomeland Innledet med en kort presentasjon av seg selv Han er i dag tilsatt i politiet i Stjørdal. Han har erfaring også fra forsvaret. Han er opprinnelig fra Voss selv om dialekten i dag er noe utvasket. Dette er det første foredraget, om temaet, han holder for «sivile». Han har tidligere holdt mange foredrag/kurs for politi og redningsmannskaper om storbrannen i Lærdal. På branntidspunktet jobbet han i Sogndal. Han fortalte om et politidistrikt som på den tiden var lite forberedt på en slik hendelse. De manglet alt av nødvendig utstyr og fikk som

regel avslag på sine forespørslor om nyanskaffelser. Nomeland tok oss deretter med på en reise gjennom infernoet denne januar natten, både med ord og filmsnutter.

- Nomeland jobbet i Sogndal, på andre siden av fjorden da alarmen gikk. Han beskrev hvordan han og hans kollega fikk ferja til å «råkjøre» over fjorden (20 minutter). Lærdalssamfunnet besto av vel 2000 innbyggere. De hadde et brannvesen bestående av deltidsansatte som bodde og oppholdt seg hjemme. Det var lørdagskveld. Det var vinter, men ikke noe snø, og det var ekstrem sterk vind. Brannen startet i en enebolig, men p.g.a. vinden kom den raskt ut av kontroll. Nomeland og kollegaen var av de første som var på plass, men etter hvert var over 100 brannfolk involvert, HV og forsvar bisto, røde kors og etter hvert 20 politifolk.
- Brannen spredte seg i en eksplosiv fart og den viktigste oppgaven ble å redde liv. Mange hadde gått til sengs og lå og sov. Telenors kommunikasjonsstasjon ble satt ut av drift. Eneste kommunikasjonsmiddel til rådighet var to satellitt telefoner Nomeland og kollegaen hadde med seg. De kjørte rundt i bebyggelsen med sirener. Etter hvert plasserte de politibilen med panikksirenene på.
- Nomeland beskrev arbeidet med å vekke folk og forsikre seg at alle kom seg ut. Han og kollegaen holdt tett sammen gjennom søkene. Dører ble merket etter hvert som de evakuerte hus for hus. Dører ble slått inn for å komme til. Ved hjelp av film snutter fikk vi se infernoet, et enormt gnistregn. Det tok også fyr i terrenget oppover fjellsiden. 71 personer ble husløse. Først 18 timer etter at det hele startet, ble det erklært at de hadde kontroll på brannen. 446 personer var inn til legesjekk.
- I etterkant bidro kripes i etterforskningen. Beboerne i huset hvor brannen startet ble isolert av frykt for evt. rykter og hevn. Frivillige ble også noen ganger et problem. Forholdet til presse er viktig, men også vanskelig. NRK hadde bl.a en drone oppe i den sterke vinden. Hele Lærdal ble isolert med sperrebånd, men alle «skulle bare».
- Nomeland kom med noe gode råd til slutt:
  - o Tenk alltid What if!
  - o Murphys lov: If anything can go wrong it will go wrong..
  - o Hva får du gjort noe med.
  - o Erkjenn dine feil.
  - o Se hverandre, støtt hverandre.
  - o Søk å bli bedre. Søk utfordringer.
- Selv hadde Nomeland lært mye om viktigheten av debriefing, om oppfølging og om hva det vil si å leve under et enormt press
- Alt i alt et intenst foredrag om en dramatisk hendelse. Nomeland brukte filmsnutter og også humor i sin beskrivelse av dramaet. Etter en spørsmålsrunde Takket presidenten Nomeland for foredraget og hevet mæte.

Referent

Ivar Hjelsvold